

Åtgärdsprogram

-

Dialogunderlag för fortsatt utveckling av SLS utifrån utvärderingen av medlemsreformen

Inledning

När SLS medlemsreform sjösattes 2021 beslutades att den skulle utvärderas och att den utvärderingen skulle föreläggas fullmäktigemötet 2024. SLS nämnd har tagit emot utvärderingen och sett vilka synpunkter som framkommit. På det hela taget är det en positiv bild som ges. Det finns dock ett antal synpunkter som nämnden tycker det är angeläget att arbeta vidare med tillsammans med föreningarna.

Nämnden har samlat ett antal förslag på åtgärder, grupperade enligt de synpunkter som inkommit, som vi gärna vill fortsätta ha en dialog kring. Detta ska inte ses som ett färdigt dokument – även om vissa punkter redan genomförts. Det är mer ett smörgåsbord av förslag som ska kompletteras med föreningarnas förslag och sedan prioriteras så att det blir genomförbart utifrån de resurser som finns.

Processen

Kopplat till detta dialogunderlag har nämnden även diskuterat hur vi kan jobba vidare med dessa frågor för att tillsammans få ett ännu starkare Läkaresällskap där vi drar nytta av varandras olika kompetenser och roller. Förslaget till fortsatt process är:

1. På fullmäktigemötet 2024 presenteras utvärderingen och sedan även nämndens förslag på åtgärder. Huvudfokus under mötet är att få ta del av utvärderingen och att det ges möjlighet att ställa frågor till utredaren.
2. Föreningarna tar med sig dialogunderlaget hem till sina styrelser och diskuterar dessa. Det är här viktigt att föreningarna ser vilka åtgärder som krävs från föreningarnas sida för att stärka ett samlat SLS.
3. På ordföranderådet hösten 2024 har vi sedan en dialog kring nämndens och föreningarnas förslag på åtgärder.
4. Efter dialogen har vi förhoppningsvis en samlad lista på förslag som ska genomföras och i vilken ordning de ska implementeras för att ge mest nytta och även vara genomförbara.

Sammanfattning

Utvärderingen visar att medlemsreformen över lag fungerat bra och att de flesta som svarat på enkäten och intervjuerna ser att syftena med reformen har uppnåtts. Det finns dock några områden där det kan göras mer för att ytterligare förbättra SLS interna verksamhet vad gäller relationen dels mellan de olika föreningarna, dels mellan SLS central och föreningarna. De kan sammanfattas i följande punkter:

- Stadgeändringar
- Tydliggör nyttan med att vara en medlemsförening
- Stärka den organisatoriska demokratin
- Stärka läkarprofessionens röst i samhället
- Stärka förutsättningarna för specialitetsövergripande aktiviteter

Förslag på åtgärder – grupperade enligt utvärderingen

Nedan följer en lista på tänkbara åtgärder som nämnden identifierat. Några är som sagt delvis genomförda, några planerade och andra enbart förslag för fortsatt dialog. Det är också viktigt att återigen förtydliga att detta enbart är nämndens förslag. Det måste så klart kompletteras med förslag från föreningarna.

Stadgeändringar

I rapporten finns inget som pekar på att det behöver göras några justeringar i stadgarna. Detta bygger dock enbart på de områden som tagits upp i utvärderingen. Ett omfattande stadgearbete gjordes i samband med medlemsreformen. Allt fångades inte och det kan fortfarande finnas behov av justeringar. En sådan fråga är att det i stadgarna finns skrivningar om hur medlemmar (individuella) kan utträda respektive uteslutas. Detta regleras inte för medlemsföreningar.

Det kan vara bra att göras sådana justeringar/tillägg. Till exempel finns det föreningar som inte haft någon aktivitet och inte kan betala sina avgifter (under flera år) eller föreningar som inte rapporterar in hur många medlemmar de har. Några föreningar har frågat om de inte kan få vara "vilande" men något sådant regleras inte i stadgarna. Det som bör tas upp är således något om hur en förening, kanske stegvis, ska hanteras om de inte fullföljer sina åtaganden. Det kan tyckas konstigt att de har representation i fullmäktige eller står med som fullvärdiga föreningar på vår hemsida om de inte har någon aktivitet eller om de inte betalar. Förslaget är således att till nästa års fullmäktige lägga fram en stadgeändringsproposition med ovanstående innebörd.

Tydliggöra nyttan med att vara en medlemsförening

Även om själva medlemsreformen är genomförd så finns det fortfarande föreningar som inte blivit medlemsföreningar. För att dessa ska förstå vad ett skifte innebär bör vi därför ändå;

- Ta fram (återvinna?) ett informationsmaterial som tydliggör syftena liksom effekter på enskilda föreningars (verksamhet och ekonomi) som vill bli medlemsföreningar.

Att stärka den organisatoriska demokratin

Flera synpunkter rörde detta område. Det är väldigt tydligt att det i grunden finns en positiv bild, men det finns ändå saker som vi måste ta hänsyn till. En viktig sådan är att personerna i föreningarna byts väldigt ofta. Detta avspeglade sig i synpunkterna på själva reformens genomförande (brist på informationsöverföring) men såklart även på den interna demokratin.

Några förslag på åtgärder för att stärka detta:

- Utbilda nya förtroendevalda i föreningarna. Vi ska under hösten starta vad vi kallar "SLS-skolan". Det är ett lunchseminarium där vi går igenom de centrala delarna i SLS arbete; Hur fungerar SLS?, Hur kan man påverka? Vilka grupperingar finns och hur kan man påverka deras arbete? Vilket stöd kan man få från kansliet i olika frågor?
- Som ett komplement till ovanstående ska även en "remisskola" genomföras. Att svara på remisser är ett sätt att påverka och att synas i samhällsdebatten.
- Ta fram en digital trycksak/film/ppt om hur SLS fungerar. Även ett tydliggörande av skillnaden mellan SLS och SLF kan finnas med i det materialet.
- En dialog på t.ex. ordföranderåden om vikten av att nominera personer till SLS delegationer och kommittéer.
- En åtgärd som redan är påbörjad är att regelbundet informera föreningarna om delegationernas arbete. Detta har tidigare stått tillbaka för redovisning av arbetsgruppers arbete, men delegationerna är centrala för SLS verksamhet och interna förankring.

- Vi kan även ordna med ett "SLS-internt" kalendarium på sls.se som rör föreningsaktiviteter. Vi lägger in datum för AU, Nämnd, Ordföranderåd, FM, deadline för remisser, förslag till valberedningen, motioner, skicka in medlemsregister, besvara medlemsenkät m.m.
- Vi kan även fundera på en Sharepointmapp för ordförandena med viktiga dokument (VP, "SLS for dummies", inbjudningar, kontaktuppgifter övriga styrelser etc.) och som vi kan skicka ut nyhetsnotiser från när ett nytt dokument lagts upp. På så sätt kan föreningarna enkelt uppdatera sig t.ex. om vilka områden som är prioriterade utifrån VP. Denna åtgärd måste så klart kontrolleras med GDPR vad gäller möjligheten att ha en sådan mapp/lista.

Att stärka läkarprofessionens röst i samhället

Ett annat syfte med reformen var att stärka professionens röst i samhället. Även här finns en del att arbeta vidare med:

- Att besvara remisser är ett sätt att föra fram vår röst. Remisskolan som nämns ovan är ett sätt att få en bättre process för detta. Det är också viktigt att det görs synligt när vårt remissvar kan ha påverkat i någon riktning.
- Det är bra om SLS kan komma in tidigare i processerna för statliga utredningar och andra initiativ. Att bjuda in utredningar till ordföranderåd kan vara ett annat sätt att föra fram synpunkter på. SLS och föreningarna kan tillsammans bevaka vilka utredningar och förslag som är på gång, arbeta för att vara delaktiga i olika arbetsgrupper kring detta och sedan vara synliga i diskussioner med politiker, myndigheter och media i dessa frågor.
- Uppmuntra föreningarna att ordna programaktiviteter i aktuella ämnen. När t.ex. Skolläkarna och Socialmedicin ordnade ett webinarium om skärmtid för barn så fick det mycket uppmärksamhet eftersom det var ett ämne som debatterades just då. Programkommittén har redan inlett detta arbete och ett antal föreningar har nappat.
- Syftet med att stärka rösten är ju att påverka. Då är det viktigt att vi kan ha snabba kontaktvägar när vi blir inbjudna till olika arrangemang som t.ex. myndigheter, regioner eller SKR ordnar. Då har vi chans att påverka, men ofta krävs det att specifika föreningar deltar. Hur kan detta underlättas?

Att stärka förutsättningarna för specialitetsövergripande aktiviteter

SLS kan även vara en plattform för att föra föreningar samman. Det kan ske genom samverkan i olika grupper kring olika sakfrågor. Det kan också ske genom att de ges möjlighet att informera varandra om pågående arbeten:

- Ordföranderåden är ett väldigt bra tillfälle att sprida bra idéer och att hitta samverkanspunkter. Det är dock ofta svårt att få in förslag på programpunkter. De "konkurrerar" även tidsmässigt med inbjudna gäster och information från SLS centralt – som också är uppskattade aktiviteter. Vi behöver hitta både ett sätt att fånga upp frågor som tid att diskutera dem.
- Ett förslag kan vara att ha ytterligare ett ordföranderåd på hösten och då inte ha någon extern gäst utan ge mer tid för erfarenhetsutbyte.